

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันของครูต่อสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จากโรงเรียนทั้งสิ้น 47 โรงเรียน ครูจำนวน 2,955 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางประมาณขนาดตัวอย่าง ของ Krejcie and Morgan (Krejcie and Morgan, 1970, pp.608) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 341 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนจังหวัดและขนาดโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ และในแต่ละชั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3, 2557, น.9-10)

ขนาด โรงเรียน	จังหวัดนนทบุรี			จังหวัดพระนครศรีอยุธยา		
	โรงเรียน (โรง)	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	โรงเรียน (โรง)	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ขนาดใหญ่พิเศษ	9	1,135	131	2	294	34
ขนาดใหญ่	3	259	30	4	337	39
ขนาดกลาง	6	276	32	11	432	50
ขนาดเล็ก	-	-	-	12	222	25
รวม	18	1,670	193	29	1,285	148

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การบริหารของผู้บริหารโดยใช้หลัก ธรรมเนียมปฏิบัติตามความคิดเห็นของครู กับความผูกพันของครูต่อสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่ง งาน ขนาดของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารโดยใช้หลัก ธรรมเนียมปฏิบัติ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย หลัก 6 ประการ คือ 1) หลักนิติธรรม (The Rule of Law) 2) หลักคุณธรรม (Morality) 3) หลักความ โปร่งใส (Transparency) 4) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) 5) หลักความรับผิดชอบ (Responsibility) 6) หลักความคุ้มค่า (Accountability) โดยกำหนดคะแนนของการตอบ ดังนี้

- 1 หมายถึง ใช้หลักธรรมเนียมปฏิบัติในระดับ น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ใช้หลักธรรมเนียมปฏิบัติในระดับ น้อย
- 3 หมายถึง ใช้หลักธรรมเนียมปฏิบัติในระดับ ปานกลาง
- 4 หมายถึง ใช้หลักธรรมเนียมปฏิบัติในระดับ มาก
- 5 หมายถึง ใช้หลักธรรมเนียมปฏิบัติในระดับ มากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความผูกพันของครูต่อสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาจากแบบสอบถามความผูกพันต่อองค์กรของ Allen and Mayer (1990, pp.1-18) แบ่งความผูกพันต่อสถานศึกษาออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความ ผูกพันด้านจิตใจ (Affective Commitment) 2) ความผูกพันด้านการคงอยู่ (Continuance Commitment) 3) ความผูกพันด้านบรรทัดฐาน (Normative Commitment) ข้อคำถามด้านละ 8 ข้อ รวม 24 ข้อ โดยกำหนดคะแนนของการตอบ ดังนี้

- 1 หมายถึง มีความผูกพันต่อสถานศึกษาในระดับ น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีความผูกพันต่อสถานศึกษาในระดับ น้อย
- 3 หมายถึง มีความผูกพันต่อสถานศึกษาในระดับ ปานกลาง
- 4 หมายถึง มีความผูกพันต่อสถานศึกษาในระดับ มาก
- 5 หมายถึง มีความผูกพันต่อสถานศึกษาในระดับ มากที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ มีดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบการสร้างเครื่องมือวิจัย
2. สร้างแบบสอบถามวัดความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (2542, น.15-21) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ (2546, น.30-31) ประกอบด้วยหลัก 6 ประการ ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า รวมข้อคำถาม 51 ข้อ
3. สร้างแบบสอบถามวัดความผูกพันของครูที่มีต่อสถานศึกษา โดยสร้างเครื่องมือตามแนวคิดของ Allen and Mayer (1990: 1-18) ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความผูกพันด้านจิตใจ 2) ความผูกพันด้านการคงอยู่ 3) ความผูกพันด้านบรรทัด ด้านละ 8 ข้อ รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 24 ข้อ
4. เสนอเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ
5. เสนอเครื่องมือต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ด้วยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item Objective Congruence or IOC) และคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 มาใช้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ 2544: 274) วิเคราะห์ค่า IOC จากแบบสอบถามตอนที่ 2 การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาได้ 51 ข้อ และตอนที่ 3 ความผูกพันของครูต่อสถานศึกษาได้ 24 ข้อ
6. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับครูจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (ครูโรงเรียนเทพศิรินทร์ร่วมเกล้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร) เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2544, น.278) ได้ค่าการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเท่ากับ 0.97 และค่าความผูกพันของครูต่อสถานศึกษาเท่ากับ 0.87
7. นำเครื่องมือที่ทดลองใช้แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์
8. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์
9. นำเครื่องมือไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ไปยังสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยนำแบบสอบถามไปส่งที่สถานศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ครูตอบแบบสอบถาม ใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์ จากนั้นไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3.4 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไป 341 ฉบับ ได้รับคืน 341 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุดภายหลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งใช้ได้คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

4.1 ข้อมูลตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

4.2 ข้อมูลตอนที่ 2 การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์เป็นรายข้อ รายด้านและโดยรวม โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

- 1.00-1.50 หมายถึง มีการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในระดับน้อยที่สุด
- 1.51-2.50 หมายถึง มีการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในระดับน้อย
- 2.51-3.50 หมายถึง มีการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในระดับปานกลาง
- 3.51-4.50 หมายถึง มีการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในระดับมาก
- 4.51-5.00 หมายถึง มีการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในระดับมากที่สุด

4.3 ข้อมูลตอนที่ 3 ความผูกพันของครูต่อสถานศึกษา วิเคราะห์เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

- 1.00-1.50 หมายถึง มีความผูกพันต่อสถานศึกษาในระดับน้อยที่สุด
- 1.51-2.50 หมายถึง มีความผูกพันต่อสถานศึกษาในระดับน้อย
- 2.51-3.50 หมายถึง มีความผูกพันต่อสถานศึกษาในระดับปานกลาง
- 3.51-4.50 หมายถึง มีความผูกพันต่อสถานศึกษาในระดับมาก
- 4.51-5.00 หมายถึง มีความผูกพันต่อสถานศึกษาในระดับมากที่สุด

4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันของครูต่อสถานศึกษา ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) (สุภมาส อังสุโชติและชูชาติ พวงสมจิตร, 2556, 56-58) กำหนดเกณฑ์แปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
0.81-1.00	มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
0.61-0.80	มีความสัมพันธ์กันสูง
0.41-0.60	มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
0.21-0.40	มีความสัมพันธ์กันต่ำ
0.00-0.20	มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก